

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Економічний факультет
Кафедра фінансів

АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НОРД УНІВЕРСИТЕТ (НОРВЕГІЯ)

МАТЕРІАЛИ

ХІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
«Світові тенденції та перспективи розвитку
фінансової системи України»

Рекомендовано до друку та для розміщення
на веб-сайті економічного факультету
Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 3 від «25» жовтня 2016 року)

Рецензенти:

М.І.Крупка, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка;

О.П.Нікіфоров, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. матер. наук.-практ. конференції, 27-28 жовтня 2016 р./ Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2016. – 284 с.

Редакційна колегія: В.Д. Базилевич, д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України; І.О. Лютий, д.е.н., проф.; З.С. Варналій, д.е.н., проф.; А.І. Ігнатюк, д.е.н., проф.; С.В. Науменкова, д.е.н., проф.; С.Я. Боринець, к.е.н., проф.; Т.В. Грищенко, к.е.н., доц.; В.А.Делас, к.е.н., асист.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; Н.С.Івахненко, к.е.н., асист.; М.О.Кнір, к.е.н., доц.; О.В.Любкіна, к.е.н., доц.; Н.С.Мєдведкова, к.е.н., асист.; Є.А. Носова, к.е.н., доц; О.О. Солодка, к.е.н., доц.; Ю.В. Петленко, к.е.н., доц.; Н.В.Погрібна, к.е.н., асист.; Р.В. Рак, к.е.н., доц.; О.Д. Рожко, к.е.н., проф.; М.В. Романюк, к.е.н., доц.; Ю.Л. Наконечна, к.е.н., доц.; О.В.Чеберяко, д.і.н., проф.; К.Ф.Черкашина, к.е.н., доц.; В.М.Шелудько, к.е.н., доц.; О.Б. Яфінович, к.е.н., доц.

Збірник містить матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України», що відбулася 27-28 жовтня 2016 року на базі кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Основними напрямками роботи науково-практичної конференції були: фінансова політика та ефективність функціонування бюджетної системи України; корпоративні фінанси та конкурентоспроможність національної економіки; світові тенденції та розвиток національного фінансово-кредитного ринку в умовах фінансової глобалізації; національні фінансові системи в умовах посилення глобалізаційних процесів. Особлива увага приділена актуальним питанням подолання негативних макроекономічних тенденцій та відновлення ефективного функціонування різних складових фінансової системи України в умовах фінансової глобалізації та загострення соціально-політичної ситуації.

Видання розраховано на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів.

Тези розміщуються в авторській редакції.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

ЗМІСТ

Алексееенко Людмила Михайлівна

Партика Павло Миколайович

Інноваційні інструменти фінансового ринку в умовах зміни вектору глобального розвитку: інвестиційний аспект..... 10

Баранник Лілія Борисівна

Світові тенденції пенсійного забезпечення та досвід України 14

Береславська Олена Іванівна

Лібералізація механізму валютного регулювання у контексті євроінтеграційних процесів в Україні 18

Боголіб Тетяна Максимівна

Бюджетна політика в умовах трансформації економіки України..... 23

Варналій Захарій Степанович

Державне бюджетування та фінансова безпека України..... 27

Васильченко Зоя Миколаївна

Новітні банківські технології..... 32

Воронкова Олена Миколаївна

Формування доходів місцевих бюджетів: новітні тенденції в умовах децентралізації..... 35

Жихор Олена Борисівна

Жерліцин Дмитро Михайлович

Реалізація фінансової політики у сфері місцевих фінансів України..... 39

Затонацька Тетяна Георгіївна

Актуальні питання щодо оподаткування суб'єктів ринку електронної комерції в Україні..... 43

Зянько Віталій Володимирович

Фінансовий детермінант розвитку підприємницької інноваційної діяльності . 46

Коваленко Вікторія Володимирівна

Гармонізація системи регулювання банків України як домінуючих учасників фінансового ринку 49

Кулиев Руфат Атакиши оглы <i>Бизнес и общество: малое семейное предпринимательство в различных странах мира</i>	53
Лазебник Лариса Леонідівна <i>Розвиток механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні</i>	58
Луніна Інна Олександрівна <i>Перспективи фіскальної консолідації в Україні у контексті світових тенденцій</i>	62
Малий Іван Йосипович Корольок Тетяна Олександрівна <i>Макроекономічне регулювання фінансового сектора</i>	66
Мамедов Захид Фаррух <i>Реформирование системы регулирования финансового рынка: вызовы глобализации</i>	70
Міщенко Світлана Володимирівна Тихонов Ігор Юрійович <i>Використання CRM-систем у банківському бізнесі</i>	74
Науменкова Світлана Валентинівна <i>Фінансові репресії: економічний зміст, форми та інструменти</i>	78
Олешко Анна Анатоліївна <i>Трансформація державної політики фінансової безпеки України</i>	82
Рекуненко Ігор Іванович <i>Стан та перспективи розвитку інституту маркет-мейкерів на вітчизняному фондовому ринку</i>	85
Савчук Наталія Володимирівна <i>Фінансова функція держави і механізм її реалізації в умовах макроекономічних дисбалансів</i>	89
Sanko Hanna <i>Transformation of the Ukrainian consumer: effects and implications for the ukrainian society</i>	92
Сідельникова Лариса Петрівна <i>Інституціональні засади формування бюджетних ресурсів держави</i>	95

Сірко Анатолій Васильович <i>Брак ефективного власника – ключовий чинник гальмування інвестиційного процесу в Україні .....</i>	99
Ткаченко Наталія Володимирівна <i>Активізація розвитку фінансового посередництва в Україні.....</i>	103
Ходжаян Аліна Олександрівна <i>Вплив глобалізаційних процесів на фінансову безпеку України .....</i>	106
Хрущ Ніла Анатоліївна <i>Проблеми державного регулювання страхового ринку в Україні.....</i>	109
Худиев Низами Наджафкули <i>Перспективи розвитку національних страхових ринків в постсоветском економічному просторстві .....</i>	112
Чеберяко Оксана Вікторівна Рябоконт Оксана Олександрівна <i>Проблеми збалансування місцевих бюджетів в сучасних умовах.....</i>	115
Чорнодід Ігор Степанович <i>Проблема бідності в Україні.....</i>	119
Швець Наталія Романівна <i>Капітал банку в системі банківського регулювання та нагляду .....</i>	122
Шемаєва Людмила Григорівна Юрків Надія Ярославівна <i>Проблеми забезпечення фінансової безпеки у банківській сфері в умовах гібридної війни проти України.....</i>	126
Білик Ростислав Романович <i>Фіскальна політика розвитку регіонів України в умовах бюджетної децентралізації.....</i>	134
Вірченко Володимир Віталійович <i>Проектне кредитування в системі фінансування комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності .....</i>	138
Грищенко Тетяна Василівна <i>Напрями забезпечення митної безпеки України в сучасних умовах .....</i>	142

Гудзинська Людмила Юріївна <i>Бюджетний ресурс в підвищенні ємності ринку банківського кредитування: стан та оцінка потенціалу .....</i>	145
Делас Віталіна Анатоліївна <i>Сучасні особливості функціонування світового валютного ринку .....</i>	149
Демиденко Людмила Миколаївна Наконечна Юлія Леонідівна <i>Формування акцизної політики в Україні в умовах реалізації угоди про асоціацію з ЄС .....</i>	153
Івахненко Ірина Сергіївна <i>Проблеми функціонування та розвитку строкового ринку в Україні .....</i>	155
Колдовський Артем Володимирович Чернега Катерина Віталіївна <i>Таргетування валютного курсу, як альтернативний напрям монетарного регулювання.....</i>	159
Коляда Тетяна Анатоліївна <i>Розвиток міжбюджетних відносин в умовах запровадження бюджетної децентралізації в Україні .....</i>	161
Крупка Ігор Михайлович <i>Функціонування банків з іноземним капіталом на вітчизняному фінансовому ринку.....</i>	165
Мацук Зоряна Андріївна <i>Інституціоналізм в теорії ринку цінних паперів .....</i>	169
Мельник Валентина Анатоліївна <i>Сучасні інструменти підтримки експортної діяльності українських компаній</i>	172
Медведкова Наталія Сергіївна <i>Актуальні аспекти механізму стимулювання іноземного інвестування .....</i>	176
Момот Олександр Михайлович <i>Тенденції розвитку банківських установ в умовах глобалізаційних процесів...</i>	180
Мороз Павло Андрійович <i>Особливості фінансової політики України в 2017 році та передумови відновлення зростання національної економіки .....</i>	183

Носова Євгенія Анатоліївна <i>Екологічний податок та його адміністрування на рівні суб'єкта господарювання в Україні.....</i>	187
Онищенко Світлана Володимирівна <i>Удосконалення системи індикаторів бюджетної безпеки держави.....</i>	192
Петленко Юлія Володимирівна <i>Фінансування інтегрованих корпоративних структур в умовах нерозвинутого ринку капіталу України .....</i>	196
Рак Роман Володимирович <i>Напрямки оптимізації боргової політики зовнішніх державних запозичень в Україні .....</i>	199
Рожко Олександр Дмитрович <i>Взаємозв'язок бюджетного процесу з механізмом управління державними фінансами.....</i>	203
Слатвінська Марина Олександрівна <i>Модернізація фінансової системи України: передумови і перспективи.....</i>	207
Солодка Ольга Олегівна <i>Критерії визначення рейтингу угод CDO.....</i>	210
Спасів Наталія Ярославівна Надал Сергій Віталійович <i>Індикатори вітчизняної інвестиційної активності.....</i>	212
Ткачук Ірина Ярославівна <i>Фінансові аспекти соціальної відповідальності громадських організацій України.....</i>	215
Ушеренко Світлана Василівна <i>Інституціоналізація фінансово-кредитних інструментів державної підтримки іноваційної діяльності.....</i>	219
Черкашина Катерина Федорівна <i>Нові банківські продукти як елемент антикризових заходів в Україні .....</i>	222
Чумак Оксана Володимирівна <i>Концепт корпоративних фінансів державного сектору.....</i>	226

Шевченко Володимир Юліанович <i>Міжнародні чинники кризи та стабілізації національної банківської системи .....</i>	229
Шевченко Ольга Валеріївна <i>Фінансова спроможність територіальних громад та її вплив на регіональну нерівномірність .....</i>	233
Возненко Андрій Анатолійович <i>Бюджетне фінансування транспортного сектору національної економіки ..</i>	237
Григорська Олена Станіславівна <i>Співвідношення понять «макроекономічна фінансова політика» та «мікроекономічна фінансова політика» .....</i>	242
Демиденко Владислав Ігорович <i>Зарубіжний досвід податкового регулювання розвитку суб'єктів малого підприємництва .....</i>	245
Діброва Олена Леонідівна <i>Вбудовані детермінанти податку на доходи фізичних осіб: проблеми та перспективи .....</i>	248
Єгізарова Каріне Юрїївна <i>Оптимізація бізнес-процесів і фінансових потоків за допомогою виробничої кооперації .....</i>	251
Зенюк Людмила Александровна Вострокрылова Иулиания Игоревна <i>Инвестирование инновационной деятельности как фактор обеспечения конкурентоспособности экономики Республики Беларусь.....</i>	254
Нагиев Руфат <i>Особенности риск-ориентированного подхода внутреннего аудита в банках</i>	257
Підчоса Людмила Василівна <i>Перспективи провадження бюджетування, орієнтованого на результат ....</i>	260
Трофимчук Олег Анатолійович <i>Роль державних витрат в контексті соціально-економічного розвитку України .....</i>	262

Федосова Вікторія Єдуардівна

Напрями удосконалення оподаткування доходів громадян: концептуальне бачення..... 266

Федчишен Віталій Анатолійович

Джерела фінансування розвитку малого та середнього бізнесу в Україні 270

Чекановський Віталій Петрович

Перспектива розвитку міжбюджетних відносин в умовах децентралізації бюджетної системи..... 274

Чернега Катерина Віталіївна

Валютне регулювання в Україні: сутність та особливості..... 278

Ювженко Наталія Миколаївна

Стратегічні напрями вдосконалення бюджетної безпеки України..... 280

Онищенко Світлана Володимирівна,
к.е.н., доцент,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ІНДИКАТОРІВ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Фінансова глобалізація як складний об'єктивний процес, який є результатом поглиблення фінансових зв'язків країн, лібералізація цін й інвестиційних потоків, створення транснаціональних фінансових груп. Враховуючи, що процес фінансової глобалізації спричиняє подвійний вплив на розвиток світової фінансової системи, більшість країн не сприйняли до уваги потенційні загрози бюджетній безпеці, які стрімко переросли в реальні.

Сучасний стан економіки не відповідає вимогам як фінансової безпеки України так і бюджетної зокрема й знаходиться в зоні значної небезпеки. Процес глобалізації відіграє особливу роль в активізації забезпечення бюджетної безпеки України і зумовлюють необхідність оцінювання рівня бюджетної безпеки держави відповідно до змін внутрішнього і зовнішнього середовища. За цих умов необхідним є наукове обґрунтування методів відбору відповідних показників (індикаторів) та визначення їх нормативних значень, що має забезпечити достовірний розрахунок про поточний і прогнозований рівень бюджетної безпеки держави.

Рівень бюджетної безпеки розраховується згідно з Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України № 1277 від 29.10.2013[9], що ґрунтується на комплексному аналізі індикаторів економічної безпеки держави. Як зазначалося вище, нею визначено перелік основних індикаторів стану економічної безпеки України, їхні оптимальні, порогові та граничні значення, а також порядок розрахунку інтегрального індексу економічної безпеки, що дає можливість оцінити рівень економічної безпеки України як головної складової національної безпеки держави [3].

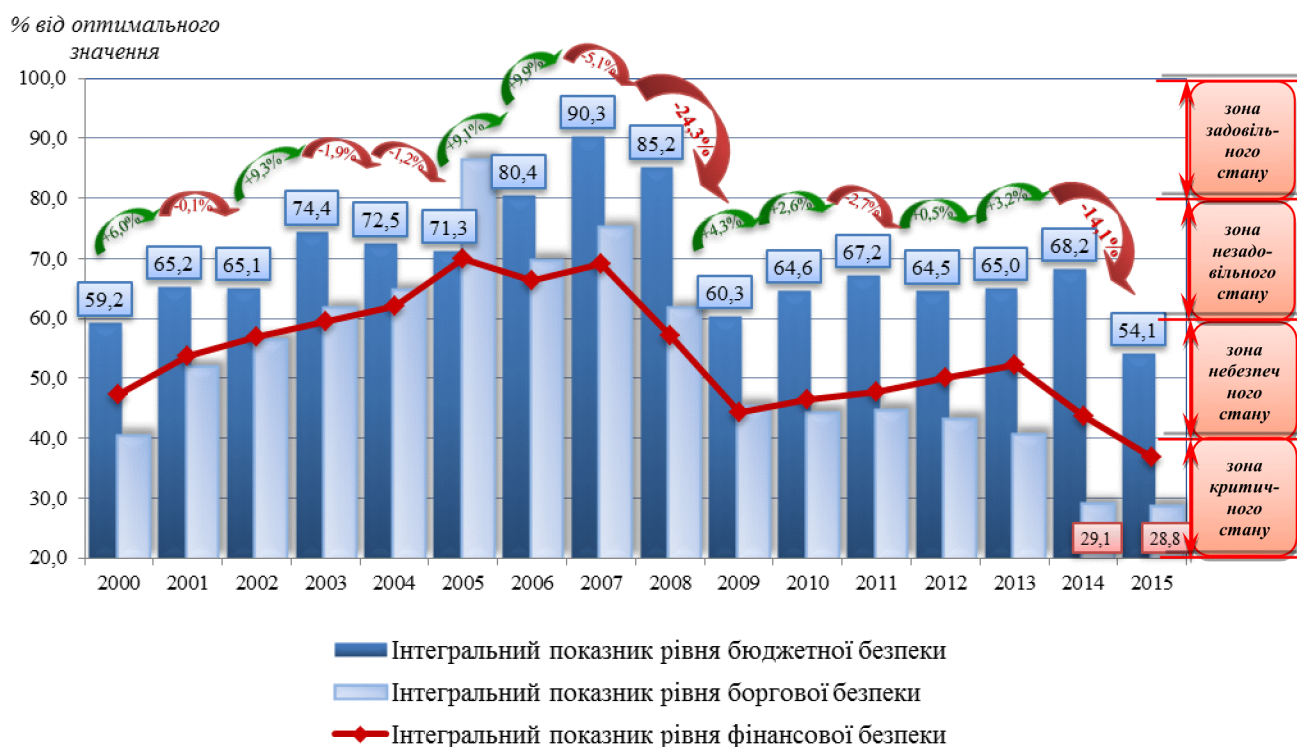
Дана методика офіційно використовується Міністерством економічного розвитку і торгівлі України для інтегральної оцінки рівня економічної безпеки України в цілому по економіці та за окремими сферами діяльності з метою виявлення потенційно можливих загроз економічній безпеці України [5].

На сьогодні розрахунок рівня бюджетної безпеки держави характеризуватися лише чотирма показниками, а саме: відношення дефіциту/профіциту державного бюджету до ВВП, %; дефіцит/профіцит бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління, % до ВВП; рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, %; відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету, % і не враховує показників, які суттєво впливають на рівень бюджетної безпеки. Тому важливим завданням

є обґрунтування достатнього для аналізу кола показників, що характеризують реальний рівень безпеки або небезпеки.

Показники, які характеризують рівень бюджетної безпеки, перебували як у безпечній так і небезпечній зонах. Проте вже у 2013 р внаслідок посилення економічної, політичної та фінансової кризи ситуація значно погіршується. Після нетривалого покращення у 2011 році, а саме 67,2 динаміка інтегрального індексу свідчить про різке погіршення стану бюджетної безпеки України в 2015 році. Так, інтегральний індекс бюджетної безпеки у 2015 р знизився на -14,1% до небезпечного рівня і становив 54,1 порівняно з 2014 р 68,2. У небезпечній зоні також перебувають відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету (рис.1).

Крім динаміки інтегрального індексу, важливим є ступінь його наближення до центру безпеки, який визначається межами оптимальних значень, а також рівень впливу окремих індикаторів на величину інтегрального індексу бюджетної безпеки [1].

Рис. 1. Динаміка інтегрального індексу бюджетної безпеки України протягом 2000-2015 рр

Джерело: розрахунки автора

Суттєвим чинником, що породжує проблеми в сфері державних фінансів і здійснює вплив на бюджетну безпеку, є значне накопичення суми державного боргу. Державний борг можна розглядати з двох позицій: з одного боку, державне запозичення сприяє економічному зростанню країни, а з іншого –

борг збільшує навантаження на державний бюджет. Тому необхідно знайти оптимальне співвідношення між інвестиціями, економічним зростанням і внутрішніми та зовнішніми запозиченнями. Умови залучення нових позик мають оцінюватися з урахуванням здатності країни їх обслуговувати та ефективно використовувати[4].

Індикатори бюджетної безпеки також характеризують ступінь прояву реальних і потенційних загроз. Наприклад, зростання рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет свідчить про перевищення темпів зростання доходів бюджету над темпами збільшення ВВП, тобто про посилення загрози зростання заборгованості держави.

Масштаби виявлених загроз вимагають першочергового вирішення проблеми забезпечення бюджетної безпеки на національному рівні. Зневажання бюджетною безпекою може привести до катастрофічних наслідків: втрата платоспроможності, дестабілізація фінансової системи, занепаду економіки та підриву системи життєзабезпечення нації з подальшою втратою суверенітету країни. Самостійною та незалежною державою вважається така, що здатна забезпечити безпеку на всіх рівнях[5].

Отже, актуальність даної проблеми полягає в необхідності обґрунтувати методологічні підходи до комплексного оцінювання її рівня й системи індикаторів бюджетної безпеки з урахуванням ступеню тінізації економіки, інфляційних процесів боргового навантаження на бюджет та впливу глобалізаційних процесів.

Список використаних джерел

1. Бабець І.Г. Методичні підходи до оцінювання бюджетної безпеки України / І. Г. Бабець / Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – №23.1.
2. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 271с.
3. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження [монографія] / С. В. Онищенко, О. А. Пугач. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 337 с.
4. Onishchenko S.V. Analysis of the existing system in Ukraine indicators of security budget / S.V. Onishchenko // International Collection of scientific proceedings «European Cooperation», 2 (9) – 2016. - In consideration of editorial board. P. 48-60.
5. Варналій З. С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Механізм попередження загроз економічній безпеці України / Економічний часопис – XXI. – 2016. – № 159(5-6). – С. 20 – 24. DOI: <http://dx.doi.org/10.21003/ea.V159-04>.
6. Луцик-Дубова Т.О. Проблеми бюджетної безпеки держави / Т.О. Луцик-Дубова / Економетричний аналіз. – 2013. – №13.

7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
8. Про Державний бюджет України на 2014 рік: Закон України від 16.01.2014 № 719-VII // – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/>
9. Про Державний бюджет України на 2015 рік: Закон України від 28.12.2014 № 80-VIII // – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/>
10. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=38738